

Előterjesztő: Szitka Péter
polgármester

Készítette:
István Zsolt
KSZSZK igazgató
Komárominé Nagy Mária
intézményegység vezető
Szatmári Zsuzsanna
intézményegység vezető

**Javaslat Kazincbarcika Város
2023. évi gyermekjóléti feladatok
ellátásáról szóló átfogó értékelésének elfogadására**

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96.§ (6) alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig értékelést, beszámolót köteles készíteni. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóság felé (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály).

Hivatkozott jogszabályhely értelmében a gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ a fentiek értelmében elkészítette a hatályos jogszabályok szerinti értékelést.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiek alapján javaslom az előterjesztés megtárgyalását és a beszámoló elfogadását.

Kazincbarcika, 2024. május 23.

HATÁROZATI JAVASLAT

**Kazincbarcika Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2024. (V. 23.) határozata
Kazincbarcika Város
2023. évi gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelésének
elfogadásáról**

Kazincbarcika Önkormányzatának Képviselő-testülete a fenti tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

1. Kazincbarcika Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja a Kazincbarcika Város 2023. évi gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelését, egyúttal köszönetét fejezi ki az adott szociális területen dolgozóknak a város gyermekjóléti feladatok ellátásában kifejtett munkájáért.

Felelős: Szitka Péter polgármester

Határidő: 2024. május 23.

2. Kazincbarcika Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a Polgármestert, hogy gondoskodjon az átfogó értékelés Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának történő megküldéséről.

Felelős: Szitka Péter polgármester

Határidő: 2024. május 31.

Kazincbarcika Város

2023. évi gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelése

A gyermekjóléti alapellátásoknak hozzá kell járulniuk a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A kiskorú gyermekek veszélyeztetettségének és bántalmazásának elkerülése érdekében 2016. január első napjától a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással integrálva, egy szervezeti és szakmai egységben működik:

- a települési önkormányzatok feladatkörében maradt a lakóhely szintű alapszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása (család - és gyermekjóléti szolgálatok),
- a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, a járás területére kiterjedő, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása és a szociális diagnózis felvétele a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz került (család - és gyermekjóléti központok).

1. Kazincbarcika Város demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Év	Állandó lakosság január 1. (fő)	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-18 év
2021.	26699	612	667	1780	1249
2022.	25921	570	622	1722	1191
2023.	25417	535	578	1745	1134

1. táblázat
Kazincbarcika Város demográfiai mutatói
(forrás: KSH)

2. Kazincbarcika Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

2.1. A Gyvt-ben szabályozott juttatásokra vonatkozó adatok:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 2023. évben: 426 fő

Elutasított kérelmek száma: 0

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma: 403 fő.

Hátrányos helyzetűek száma: 153 fő

Indoklás:

- alacsony iskolai végzettség 64 fő,
- foglalkoztatás hiánya 59 fő,
- elégtelen lakókörnyezet 30 fő részére került megállapításra.

Halmazottan hátrányos helyzetűek száma: 202 fő

Indoklás:

- szülők iskolai végzettsége foglalkoztatás hiánya miatt 71 fő,
- szülők alacsony foglalkoztatottsága, elégtelen lakókörnyezet, miatt 13 fő,
- szülők iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet miatt 106 fő,
- szülők alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet miatt 12 fő.

Családok száma, amelyben a hátrányos helyzetű gyermekek élnek 86 család

Családok száma, amelyben a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek élnek 102 család

A tárgyévben fennálló jogosultságok alapján felhasznált pénzbeli támogatás összeg:

5.280.500.-Ft

- Alapösszegű pénzbeli támogatás összege: 750.00.-Ft,
- Emelt összegű pénzbeli támogatás összege: 4.530.500.-Ft,
- önkormányzatot terhelő kiadás nagysága: Postaköltség: 700.000.-Ft.

Szünidei gyermekétkeztetés iránt benyújtott kérelmek száma: 153 fő

- Hátrányos helyzetűek száma 66 fő,
- halmazottan hátrányos helyzetűek száma 87 fő.

Szünidő alatt étkezést igénylők száma: 153 fő

- tavasz 76 fő,
- nyár 121 fő,
- ősz 84 fő,
- tél 103 fő.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott juttatásokra vonatkozó adatok:**Rendkívüli települési támogatás keretein belül****Beiskolázási és sikeres nyelvvizsga támogatás**

Jogosult, az az általános, középiskolás vagy szakiskolás nappali iskolarendszerű tanuló, főiskolai és egyetemi nappali rendszerű tanulmányokat folytató fiatal, legfeljebb 24 éves korig, akinek szülei összjövedelemük összege miatt nem rendelkeznek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel.

Akinél a család összjövedelme nem haladja meg: kétszemélyes család esetén 240.000.-Ft összeget, háromszemélyes család esetén 295.000.-Ft összeget, négy - és többszemélyes család esetén 345.000.-Ft összeget.

Igényelhető: Minden év augusztus 21. napjától november 15. napjáig.

Nyelvvizsga-támogatásra jogosult, aki középfokú vagy felsőfokú nyelvvizsgáját a kérelem beadásától számított egy éven belül szerzi meg.

A beiskolázási támogatás összege egy fő tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek esetén 25.000.-Ft, két fő tanuló esetén 30.000.-Ft, három vagy több fő tanuló esetén 35.000.-Ft.

A nyelvvizsga-támogatás 30.000.-Ft.

Rendkívüli települési támogatás gyermek jogán

Rendkívüli települési támogatás adható annak, aki időszakos vagy tartós létfenntartási gonddal küzd, a családjában haláleset történt, vagy gyermeke eltartását másképpen nem tudja megoldani.

Jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az 53.000.-Ft-ot, egyedül élő kérelmező esetében a 60.000.-Ft-ot.

aki gyermeke eltartását másképpen megoldani nem tudja,

- válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása érdekében,
- rendkívüli élethelyzetbe került család a gyermek védelme, családban való megtartása érdekében,
- a kérelmező gyermeke betegsége miatt felmerült többletköltségeire tekintettel,
- a kérelmező gyermeke fogadásának előkészítése, a nevelésbe vett gyermeke családjával való kapcsolattartásához, a gyermeke családba való visszakerülésének elősegítése érdekében.
- a megállapított rendkívüli települési támogatás élelemre, ruházatra, iskolakezdéshez szükséges eszközökre. Sportruházatra, gyógyszerköltségre, gyógyászati segédeszközre, gyógycipőre, gyógyszerművegre fordítható, amelyről a kérelmező a nevére szóló számlával köteles elszámolni.

A támogatás összege:

egy család ugyanazon évben egy gyermek esetén legfeljebb 20.000.-Ft-ot, két gyermek esetén legfeljebb 30.000.-Ft, három vagy több gyermek esetén legfeljebb 40.000.-Ft rendkívüli települési támogatásra jogosult.

A két kategóriát érintő kérelmezők száma összesen: 295 fő, önkormányzati forrásból kifizetett támogatás összege: 1.740.000.-Ft.

2.3. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenes biztosítja, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére is ingyenesen biztosíthatja.

Kazincbarcika Város Önkormányzata a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 5/2023. (III.30.) önkormányzati rendelete alapján gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek részére az alábbi módon biztosítja a gyermekétkeztetést.

Gyermekétkeztetés

„5. § (1) Természetbeni ellátásként

a) a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott kedvezmény (a továbbiakban: ingyenes étkezés) biztosított a kazincbarcikai állami vagy önkormányzati köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló gyermeknek, tanulónak és kazincbarcikai bölcsődével jogviszonyban álló gyermeknek,

b) a Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott 50 %-os normatív kedvezmény (a továbbiakban: kedvezményes étkezés) biztosított a kazincbarcikai állami és önkormányzati köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló gyermeknek, tanulónak.

(2) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeiről az érintetteket a helyben szokásos módon tájékoztatni kell, továbbá a gyermekétkeztetés igénybevételét a külön jogszabályban foglaltak szerint dokumentálni kell.

(3) Ha az intézményi gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a kötelezett köteles bejelentni a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.

(4) A gyermek távolmaradásának bejelentését követő naptól a bejelentett távolmaradás idejére a kötelezett mentesül a térítésszám-fizetési kötelezettség alól, amennyiben a bejelentés 9 óráig megtörténik.

Szünidei gyermekétkeztetés

6. § (1) A szünidei gyermekétkeztetés természetbeni ellátásként a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt gyermekek számára, a Gyvt. 21/C. § (2) bekezdésben meghatározott időtartamban ingyenesen biztosított.

(2) A szünidei gyermekétkeztetés keretében biztosított déli meleg főétkezés igénybevétele az étel helyben történő elfogyasztásával vagy annak elvitelével történik.

(3) A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról a jegyző külön jogszabályban foglaltak szerint köteles a jogosultakat tájékoztatni és azzal egyidejűleg megküldeni számukra az igényléshez szükséges nyilatkozatot.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakon túl a jegyző minden egyes szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon, valamint az intézményi gyermekétkeztetést biztosító intézményeken keresztül köteles felhívni a jogosultak figyelmét a szünidei gyermekétkeztetésre, annak időtartamára és helyszínére.”

Étkezés főbb adatai 2023. év													
Intézmény	Étkezési napok száma	100%-os normatív kedvezményben részesülők száma				50%-os normatív kedvezményben részesülők száma				Normatív kedvezményben nem részesülők száma			
		négyeszi étkezésben részesül	háromszori étkezésben részesül	kétszeri étkezésben részesül	csak ebédben részesül	négyeszi étkezésben részesül	háromszori étkezésben részesül	kétszeri étkezésben részesül	csak ebédben részesül	négyeszi étkezésben részesül	háromszori étkezésben részesül	kétszeri étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Bölcsőde, mini bölcsőde	230	95								41		6	
Óvoda	220		445								76		
Általános iskola	185		256	13	7		204	60	84		371	120	265
Szakközépiskola	185								1				
Kollégium, externátus	200						4	5	2			1	1
Összesen:		95	701	13	7		208	65	87	41	447	127	266

2. táblázat

Gyermekétkeztetés 2023.

(forrás: Polgármesteri Hivatal Gazdálkodási Osztály)

Szünidei étkeztetés létszámadatok 2023. év								
Intézmény	Tavaszi szünet		Nyári szünet		Őszi szünet		Téli szünet	
	Szünidei napok száma	Étkeztetett gyermekek átlag létszáma	Szünidei napok száma	Étkeztetett gyermekek átlag létszáma	Szünidei napok száma	Étkeztetett gyermekek átlag létszáma	Szünidei napok száma	Étkeztetett gyermekek átlag létszáma
Bölcsőde, mini bölcsőde	2	4	54	6	4	3	9	5
Óvoda	0	0	54	5	4	2	9	12
Általános Iskola	2	60	54	82	4	62	9	60
Gimnázium	2	1	54	1	4	2	4	1
Szakközépiskola	2	8	54	9	4	12	9	9
Szakiskola	2	3	54	5	4	3	9	6
Összesen:		76		108		84		93

3. táblázat

Szünidei gyermekétkeztetés 2023.

(forrás: Polgármesteri Hivatal Gazdálkodási Osztály)

3. Kazincbarcika Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A járasszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, speciális szolgáltatások és a szociális diagnózis felvétele vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára. Ennek megfelelően a KSzSzK **Család - és Gyermejjóléti Központ** (továbbiakban: Központ) a kazincbarcikai járás 22 településén: *Alacska, Alsótelekes, Bánhorváti, Berente, Dédestapolcsány, Felsőtelekes, Izsófalva, Kazincbarcika, Kurityán, Mályinka, Múcsony, Nagybarca, Ormosbánya, Rudabánya, Rudolftelep, Sajógalgóc, Sajóivánka, Sajókaza, Sajószentpéter, Szuhakálló, Tardona, Vadna* lát el gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységet. Ezeken a településeken a kazincbarcikai, a mucsónyi, a rudabányai, a sajókazai és a sajószentpéteri szolgálatok végzik a családsegítést és a gyermejjóléti alapellátást a központ szakmai támogatása mellett.

A KSzSzK másik intézményegysége, a **Család - és Gyermejjóléti Szolgálat** (továbbiakban: Szolgálat), a gyermejjóléti szolgáltatást Kazincbarcika közigazgatási területén látja el.

3.1. Család - és Gyermejjóléti Szolgálat

3.1.1. Feladatai

- összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott Európai Unió forrásból megvalósuló programok keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

3.1.2. Forgalmi adatok

Év	Alapellátás	Védelembe vétel	Összesen
2020.	282	179	461
2021.	318	123	441
2022.	232	140	372
2023.	270	142	412

1. táblázat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-23. évi forgalmi adatai (eset)

(forrás: KSzSzK)

A 2023. évi forgalom adatai a megelőző 2022-es évhez képest összességében növekedést mutat, az *alapellátásban* lévő gondozottak száma 16%-kal nőtt, míg a *védelembe vett* esetek száma változatlan maradt.

Év	Ellátott gyermekek száma	Ellátott felnőttek száma	Ellátott családok száma
2020.	300	628	610
2021.	290	661	636
2022.	254	504	649
2023.	293	704	648

2. táblázat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-23. évi forgalmi adatai (ellátási esetek)

(forrás: KSzSzK)

A 2. táblázat adatai szerint az ellátott gyermekek száma 16%-os, a Szolgálatunknál megforduló felnőttek száma 40%-os növekedést mutat, ám a családok száma mégis változatlan maradt. Ez azzal magyarázható, hogy a 2023-ban ellátott személyek nagyobb gyakorisággal tartoztak egy családba, illetve az egyedül élő személyeket is családként értelmezi a statisztika, ami alapján a kimutatás készült.

Év	Önkéntes	Más szolgálat vagy központ	Jelzőrendszer jelzései	Gyámhatóság
2020.	15	25	45	-
2021.	15	11	45	5
2022.	9	20	54	2
2023.	14	12	74	5

3. táblázat
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-23. évi forgalmi adatai
(kapcsolatfelvétel módja új eseteknél)
(forrás: KSzSzK)

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot önként felkereső új kliensek száma 2023-ban magasabb az előző évhez képest (55%). A jelzőrendszer által küldött esetek száma is növekedett 37%-kal. A más Szolgálattól vagy Központtól kapott jelzések száma közel felére csökkent, a Gyámhatóságtól viszont több jelzést kapott Szolgálatunk új esetek tekintetében. A táblázat szerint mindösszesen 24%-kal nőtt az új esetek felvétele a 2023-as évben.

Év	Egészségügyi szolgáltató	Személyes szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltató	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	Átmeneti gondozást biztosítók	Köznevelési intézmény	Rendőrség	Állampolgári	Önkormányzat, jegyző	Járási hivatal Gyámhivatal	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	Összesen
2020.	42	200	3	9	73	18	14	24	47	-	434
2021.	55	56	10	5	69	19	17	31	-	19	281
2022.	25	21	8	1	106	26	45	44	1	3	280
2023.	48	40	13	3	101	24	54	24	17	-	324

4. táblázat
Jelzések száma a jelzőrendszeren belüli megoszlás szerint
(forrás: KSzSzK)

A 4. táblázat szerint a 2021-2022-es években Szolgálatunkhoz érkezett jelzések számadatai majdnem pontosan megegyeznek, míg 2023-ban 16%-os növekedést mutat. A táblázaton belüli alcsoportok szerint a személyes szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltató (Család- és Gyermekjóléti Központ, más település Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Bölcsőde), egészségügyi szolgáltató, átmeneti gondozást biztosítók, kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézmények, állampolgárok, Járási Hivatalok, Gyámhivatal által megküldött jelzések száma növekedett, az Önkormányzattól, Rendőrségtől, köznevelési intézményektől kapott jelzések száma valamelyest csökkent.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működésével kapcsolatban nagy általánosságban elmondható, hogy sokszor gondot okoz a jelzések megtétele a jelzőrendszeri tagok részéről. Ezért évente több alkalommal szervez Szolgálatunk szakmaközi megbeszélést, melyen felhívjuk a figyelmet a jelzések megtételének fontosságára, illetve minden egyes intézménynek külön jelzőrendszeri kapcsolattartója van egy-egy családsegítő személyében, akik 2023-ban igyekeztek személyesen felkeresni az intézményeket, így azonnal tudtak reagálni a felmerülő kérdésekre, dilemmákra, illetve segítséget nyújtani a hatékonyabb együttműködés érdekében.

A 16%-os jelzésszám-növekedés társadalmi-szociális-gazdasági megítélésének szempontjából negatív, a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének szempontjából mégis pozitív, hiszen a közös gyermekvédelmi munkában történő eredményes együttműködést tükrözi.

<i>Év</i>	<i>Esetkonferencia</i>	<i>Esetmegbeszélés</i>	<i>Családlátogatás</i>	<i>Környezet-tanulmány készítésében való közreműködés</i>
2020.	18	483	913	50
2021.	12	623	847	62
2022.	20	638	634	59
2023.	17	784	720	62

5. táblázat

Az adminisztratív szakmai, szervezési tevékenység mutatói
(forrás: KSzSzK)

A jelzőrendszer tagjai közötti közös szakmai tevékenységek száma továbbra is magas, a családsegítők sok esetben keresik a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó szakembereket és kikérlik véleményüket, esetenként pedagógiai jellemzést is. Gyakori az *esetkonferencia*, az *esetmegbeszélés* és a *családlátogatás*. A jelzőrendszeri tagok között a kapcsolattartás mindennapos. Az esetkonferencia összehívása egy szükségszerű, megelőző lépése a védelemben vétel folyamatának. A megbeszélések meghívottjai közül az iskolák, óvodák képviselői, a védőnők szinte mindig megjelennek, a gyermekorvosok gyakran telefonon vagy írásban tájékoztatnak tapasztalataikról. A Gyámhivatal dolgozói 2023-ban egyszer sem jelentek meg esetkonferencián, mint ahogyan sajnos az előző években sem. A résztvevők szakértelmükkel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a lehető legoptimálisabb megoldást találják meg az adott problémára.

A családlátogatások száma növekedett 14%-kal. Természetesen ez nem befolyásolja a személyes kapcsolattartások számát, de tükrözi, hogy nőtt az esetszám, nőtt a jelzések száma, és az első kapcsolatfelvétel általában családlátogatással indul. Alapellátás keretein belüli együttműködési megállapodás alapján havi háromszori személyes találkozásra szerződik a kliens és a családsegítő, ám sokszor kell kimenni a családokhoz különböző okokból (pl. elfelejtik a megbeszélés időpontját, látszat együttműködés jellemzi néhányukat, kieső területen élnek, ahonnan nehezebb a bejutás a „városba”, krízishelyzetbe kerül a család). A Szolgálat munkatársait ügyfélfogadási időben személyesen is felkereshetik a gondozott családok tagjai, illetve az egyszeri ügyintézésben, vagy tanácsadásban részesülő kliensek.

Év	Életviteli	Családi- kapcsolati	Családon belüli bántalmazás	Elhanyagolás	Gyermekevelési	Gyermekeintézménybe való beilleszkedési	Magatartás/ teljesítményzavar	Fogyatékosság, egyéb egészségi	Lelki-mentális	Foglalkoztatással kapcsolatos	Anyagi	Ügyintézés	Információkérés
2020.	40	59	25	41	72	9	39	2	25	10	54	3	1
2021.	32	39	26	24	41	10	36	3	13	8	44	25	15
2022.	31	40	15	30	32	25	47	14	27	11	42	16	11
2023.	29	16	6	28	43	6	32	4	15	4	24	5	-

6. táblázat

*A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevők problémáinak jellege
(forrás: KSzSzK)*

A Család-és Gyermekejóléti Szolgálat 2016. január 1-től gyermekvédelmi feladatokkal, ezen belül is az alapellátásban lévő gyermekekkel foglalkozik a felnőtt igénybevevők mellett. E törvényi változás a korábbi családsegítést és gyermekejóléti alapellátást alapjaiban változtatta meg, a klasszikus családsegítést (felnőttekkel végzett szociális segítő munka) háttérbe szorítva. A 6. táblázat statisztikai adatai szerint 2023-ban a szolgáltatást igénybevevők leggyakrabban *gyermeknevelési problémákkal* kapcsolatban kerültek Szolgálatunk látókörébe. Sajnos napjainkban egyre inkább tapasztalható a szülői szerep betöltésének hiányos volta. Sok éves tapasztalat alapján elmondható, hogy a legtöbb családi diszfunkció, a nagyon problémás kisgyermekkor, kamaszkor, a nem megfelelő már-már patológiás szülő-gyermek kapcsolat oka a **nevelés hiánya**. Sok esetben a szülői elhanyagolás, a szülői figyelem hiánya, a szülői szerepre való alkalmatlanság, a következetlenség, a túl megengedő nevelési módszerek következménye a magas számú igazolatlan óvodai-iskolai mulasztás, a felnőttekkel és kortársakkal szemben tanúsított tiszteletlen magatartás, a bűnözés, szerhasználat, ...stb. Hasonlóan nagy probléma az *anyagi nehézség, és az életviteli gondok*. Sajnos napjainkban óriási méreteket ölt a szegénység, a mélyszegénység. Lassan a középosztály sem tudja már fenntartani azt az életminőséget, mint pár évvel ezelőtt. Az árak drámaian elszabadultak (energia árak-lakásrezsi, élelmiszer árak, gyógyszerköltség, ruha, illetve iskolai felszerelés költségei, irreális lakásárak), a jövedelmek alacsonyok. A hátrányos helyzetű családok körében probléma az aluliskolázottság, a munkavállalási lehetőség egyedül a közfoglalkoztatás vagy alkalmi/feketemunka. Sajnos a szegényebb réteg egyre jobban leszakadni látszik, ami egy beláthatatlan társadalmi tendenciát vetít előre (a szociálpolitika korlátai erősödnek, egyre többen esnek át a hálón). A *magatartás/teljesítményzavar* is jelentős, egyre nő a neurológiai problémával született gyermekek száma, akiknek nehezebb a beilleszkedés a hagyományos iskolarendszerbe, de másik oka lehet a fiatalság körében régóta terjedő és egyre gyakoribbá váló tudatmódosító szerek használata, amik idegrendszeri károsodást okozhatnak. A *családi-kapcsolati* problémák enyhítése érdekében szakemberek bevonásával (családsegítő, esetmenedzser, pszichológus, családterapeuta) próbál segíteni Szolgálatunk.

Az *elhanyagolás* (tankötelezettség teljesítésének hiánya, kötelező védőoltások beadásának elmaradása, nem megfelelő higiénés szokások, alultápláltság), mint veszélyeztető tényező is gyakori probléma, ami visszavezethető egyrészt az anyagi problémákra, de sokkal inkább jellemzi a szülők helytelen nevelési attitűdjét, a szabályokhoz való alkalmazkodás képtelenségét. Az integrációs törekvések e szempontból évek óta kudarcot vallanak, és az ún. „normál értékrendű” családok és gyermekei, illetve a gyermekekkel foglalkozó szakemberek (óvodapedagógusok, tanítók, tanárok) az elszenvedői e társadalmi jelenségnek.

A táblázat kizárólag az elsődleges „hozott” problémákat számszerűsíti, a segítő beszélgetés alatt felmerülő egyéb probléma itt nem kerül megjelenítésre. A Szolgálathoz forduló családok évek óta összetett problémákkal küzdenek, szükséges a komplex családgondozás. A siker csekély mértékben van jelen a mindennapi munkában. A segítő szakmában dolgozók szemszögéből nézve gyakran az is eredmény, ha a problémák nem mélyülnek, hanem stagnálnak.

Év	Információnyújtás	Segítő beszélgetés	Tanácsadás	Ügyintézéshez segítségnyújtás	Konfliktuskezelés	Kríziskezelés	Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (természetbeni, pénzübeli)	Közvetítés másik szolgáltatáshoz	Közvetítés központhoz	Adományközvetítés	ÖSSZESEN
2020.	1517	4068	98	1408	4	6	52	77	117	588	7935
2021.	2122	4661	133	1457	13	3	108	69	47	1255	9868
2022.	1386	4066	33	984	3	2	7445	16	60	1712	15707
2023.	1397	3680	18	952	-	-	7039	18	68	2616	15788

7. táblázat
A szolgáltatást igénybe vevők problémáinak kezelése
(forrás: KSzSzK)

A szakmai tevékenységek számadatai valamelyest nőttek. A *segítő beszélgetések* kiemelkedően magas száma kifejezi, hogy e segítségnyújtási forma alkalmazása a legfontosabb. A szociális munka célja az egyén problémamegoldó képességének fejlesztése, megerősítése. Egyéneknek, családoknak nyújt segítséget annak érdekében, hogy problémáikat képesek legyenek felismerni, megnevezni, megoldani, szociális és pszichés működő képességüket javítani. Csökkent az *ügyintézésben* való segítségnyújtás és *információnyújtás* száma, viszont a *közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez* számadatai még mindig nagyon magasak. A családsegítő birtokában vannak azok az információk, hogy a társadalom mit képes nyújtani az egyénnek. Minél bonyolultabb a társadalom, annál nehezebben igazodik el benne az egyén. Még a szociális munkásoknak is meghaladja a képességét, hogy az élet minden területén széles látókörrrel rendelkezzen, de ha a saját területén mindenki megfelelő tudással rendelkezik, és a szociális segítő tudja, hova kell fordulnia vagy irányítania a klienst, akkor a felmerülő kérdések megválaszolhatóak. Az *adományok közvetítése* szolgálatunk kiemelt feladatai közé tartozik. 2023-ban lehetőségünk volt az ALDI-ban kettő hétfői napon (május 13., november 17.) tartós

élelmiszert gyűjteni, illetve 2022. májusától élelmiszermentés keretében a LIDL áruházból a hét 5 munkanapján élelmet tudunk biztosítani számos családnak.

A felnőtt igénybe vevők és a gyermekek igénylik a Család- és Gyermejkölési Központ által működtetett *speciális szolgáltatásokat* (ügyvédhez, pszichológushoz, családterápiára időpont biztosítása), melyhez a családsegítők közvetítésével kaphatnak időpontot.

3.1.3. Gyermekek Átmeneti Otthona szolgáltatás működtetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt) 94.§ meghatározza a települési önkormányzatok által kötelezően biztosítandó ellátások körét. A 94. § (3) bekezdés b) pontja alapján Kazincbarcika Város Önkormányzata gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni.

Kazincbarcika Város Önkormányzatának fenntartásában jelenleg nem működik olyan intézmény, ahol a gyermekek fentiekben nevesített ellátása biztosítható lenne.

A Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás rendszerében működik Gyermekek Átmeneti Otthona ellátás, országos lefedettségű szolgáltatás keretében. A szolgáltatás kapacitása, illetve szakmai feltételei lehetővé teszik Kazincbarcika Város számára a *feladat-ellátási szerződés keretében történő együttműködést*, ezáltal a kötelező szolgáltatás ilyen módon történő biztosítását.

2023-ban a szolgáltatás igénybevételére egy család esetében sem került sor Szolgálatunk javaslatára. Ennek oka nem az, hogy nem lett volna rá szükség, hanem mert a GYÁO-ban éppen nem volt szabad férőhely.

3.1.4. Jelzőrendszeri tevékenységek, szakmai fórumok

A Család- és Gyermejkölési Szolgálat alapvető prevenciós feladata a **veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer** működésének biztosítása. Ennek érdekében koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel, családokkal.

A veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos tevékenységek koordinálása települési szinten a *jelzőrendszeri felelős*, járási szinten a *járási jelzőrendszeri tanácsadó* feladata.

1997. évi XXXI. tv 17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében:

„a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

c) a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal,
- o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- p) a települési önkormányzat jegyzője,
- q) a büntetés-végrehajtási intézet,
- r) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

(2a) A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

(4) Ha az (1) bekezdés a)-i) és k)-m) pontjában meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.”

2023-ban is számos alkalommal került sor közös **családlátogatás**ra védőnőkkel, pedagógusokkal. Az esetkonferenciákon rendszeresen megjelennek a meghívott szakemberek (kivétel: Gyámhivatal munkatársai), amikor pedig az eset fontossága indokolta, napi szinten folytattak a családsegítőkkal esetmegbeszéléseket személyesen, vagy telefonon.

A **szakmaközi megbeszélés** az adott településen az észlelő-és jelzőrendszer tagjai egy részének vagy egészének részvételével szervezett szakmai megbeszélés. Célja nem egy konkrét ügy kezelése, hanem egy probléma vagy kérdéskör több szempontú feldolgozása, illetve a jelzőrendszeri tagok egymás közötti együttműködésének erősítése.

2023-ban a jogszabályi kötelezettséggként előírt évi 6 alkalom helyett 12 alkalommal került sor **szakmaközi megbeszélésre.**

Téma: minden esetben a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működése, aktualitások megbeszélése, valamint a jelzések, és azok megtételének fontossága.

2023. január 13. - Óvodai, iskolai szociális segítők
2023. február 7. - Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei
2023. szeptember 8. - Kazincbarcikai Rendőrkapitányság
2023. szeptember 28. - Pollack Mihály Általános Iskola, Székhelyiskola
2023. október 5. - PMÁI Ádám Jenő Tagiskola
2023. október 13. - Kazincbarcikai Kórház, Dr. Kovács Péter szakpszichológus
2023. október 17. - Ózdi SZC Surányi Endre Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
2023. október 19. - PMÁI Árpád Fejedelem Tagiskola
2023. október 24. - Szalézi Szent Ferenc Gimnázium
2023. október 25. - PMÁI Kazinczy Ferenc Tagiskola
2023. november 8. - PMÁI Dózsa György Tagiskola
2023. november 15. - Irinyi János Református Oktatási Központ

Az **éves szakmai tanácskozá**sra 2023. február 14-én került sor. A tanácskozás helyszínét ezúttal az Újkazinci Programsziget biztosította számunkra.

A tanácskozás témája a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása a kapcsolati erőszak áldozatai számára nyújtott online tanácsadás lehetőségéről, valamint a jelzőrendszer tagjainak szerepéről a jelzések megtételében volt. Előadónk Lasztócziné Szomoru Mónika, vármegyei módszertani szakember volt, aki a fent leírt témában megtartotta tájékoztatóját. Az éves szakmai tanácskozáson 45 fő kolléga vett részt, elsősorban bölcsőde, óvoda, általános iskola és a középiskola dolgozói voltak jelen. Sajnos az orvosoktól és a korábbiakra nem jellemző módon a Rendészet, Rendőrség és a Védőnői Szolgálatról senki sem képviseltette magát.

Az **esetkonferencia** az esetmegbeszélés egyik formája. A családgondozás folyamatát az esetkonferencia eszköze képes segíteni, előre vinni. Főként az esetleges elakadások idején van nagy szerepe ennek az eszköznek, de az is elmondható, hogy egy időben megszervezett esetkonferenciával megelőzhetőek lehetnek a problémák súlyosbodása. Az esetkonferencia tulajdonképpen egy adott család ügyében tartott megbeszélés, amelybe a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is be kell vonni. A gondozási folyamat során akár több alkalommal is megszervezhető.

Az esetkonferencián minden résztvevő szakértelmével járul hozzá annak eldöntéséhez, hogyan oldható meg leghatékonyabban az adott probléma.

Esetkonferencia résztvevői:

- Család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője,
- Család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- mediátor,

- családtagok,
- érintett észlelő- és jelzőrendszeri tagok,
- az eset megoldásában résztvevő egyéb segítő szakemberek.

Szolgálatunk családsegítői a 2023-as évben, összesen 17 esetkonferenciát szerveztek. Az esetkonferencián, a családsegítők és az esetmenedzsereken kívül leginkább a védőnők, pedagógusok, óvodapedagógusok vettek részt, akikkel az előző években is jó együttműködés alakult ki.

3.1.5. Herbolya, Szociális Blokk

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások helyben elérhetőek a herbolyai városrészen élők számára. Az alapszolgáltatásokon túl játszószoba, közösségi helyiségek, mosókonyha, zuhanyzók állnak rendelkezésre. A Szolgálat által nyújtott lehetőségek beépültek a köztudatba, a szolgáltatásokat sok helyi lakos veszi igénybe. A munkatársak elfogadó magatartásával, kiemelkedő szakmai kvalitásaival a kezdeti bizalmatlanság eltűnt, már nem szégyellik a családok a felkínált szolgáltatásokat elfogadni. A kliensek és a munkatársak közötti bizalmi kapcsolat szoros.

Év	Játszószobát igénybe vevők (halmozott adat)	Tisztálkodást igénybevevők (eset)	Mosás (adag)
2020.	65	1180	4496
2021.	39	1291	5319
2022.	52	1474	5950
2023.	71	1450	5566

8. táblázat
Igénybevételi jellemzők Herbolyán
 (forrás: KSzSzK)

A táblázatból látszik, hogy milyen nagy szükség van a herbolyai szolgáltatásokra. 2023-ban is **4 mosógép** szolgálta ki a hatalmas mosási igényt.

A gyermekjóléti szolgáltatások helyben történő nyújtása segíti az egészségügyi ellátásban, a köznevelési intézményekben dolgozók munkáját is. Igénylik a közös családlátogatásokat, amelyek során a családsegítő helyismerete, bizalmon alapuló kapcsolatrendszere is segít a problémák kezelésében. Sürgős esetekben gyorsan jut el a segítség az érintettekhez. Sajnos a herbolyai városrészeiről és lakosairól is elmondható, hogy egyre inkább lemorzsolódik a lakosság, az életszínvonal nagyon alacsonyan van, a lakhatási feltételek sok esetben nem megfelelőek. A *Védőnői Szolgálattal* továbbra is nagyon jó a munkakapcsolat. A védőnő és a családsegítő heti szintű közös családlátogatásai elengedhetetlenek a rossz lakhatási és életkörülményekre tekintettel.

Az *Egressy Béni Városi Könyvtár Letéti Könyvtára* Herbolyai Szociális Blokkban várja a gyermekeket, ahol beülhetnek olvasgatni, de ki is kölcsönözhetik a könyveket, DVD filmeket. Továbbra is népszerű a *játszószoba*. A szervezett foglalkozásokon kézműveskedésre, közös játékokra nyílik lehetőség. Az *Idővár Nyugdíjas Kulturális Klub* két alkalommal tartott 2023-ban játszótér foglalkozást, a nyári napközis tábor keretein belül, illetve Mikulás napon.

3.1.6. Beruházások, Felújítások, jövőre vonatkozó javaslatok

Kazincbarcika Város Önkormányzata jóvoltából 2022. augusztusában a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a korszerűtlen, jelentős villamossági felújításra szoruló Építők útja 13-15. számon lévő ingatlanból az Eszperantó utca 2. szám alatt lévő telephelyre költöztetett át. Az épület a város központjában, jól megközelíthető helyen van, korszerű, modern, minden szakmai igényt kielégítő. A Szolgálat a középső szintet foglalja el, saját bejáratral a lakóház felőli oldalról. Minden munkatárs külön dolgozószobával rendelkezik, az ügyfélfogadás zavartalanul működik. Az ellátottak hamar megszokták az új helyet, továbbra is szívesen keresik fel a kollégákat.

2022-ben az informatikai készülékek (számítógép, laptop) cseréje, bővítése is megtörtént, lehetővé téve a mai kor igényeihez igazodóan az online felületek, illetve a bevezetésre került Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer (GYVR) zökkenőmentes használatát.

Szolgáltatunknál pályázati forrásból több éve havi 8 órában pszichológus foglalkoztatására van lehetőség, ami óriási hiányt pótol, mert a kliensek és gyermekeik önerőből nem tudnák megfizetni a szolgáltatást. Sajnos a COVID járványhelyzet csak felerősítette a gyermekek mentális betegségeit (szorongás, félelem, étkezési zavar, stb...), és sajnos ez a havi 8 óra is igen csekély, mégis hatalmas segítség. A pályázati forrás 2023. november 30-ig tudta biztosítani ezt a szolgáltatást, a későbbiekben pszichológus nélkül marad a Szolgálat. Pszichológus tovább foglalkoztatásának megteremtése fontos szempont a 2024-es évre vonatkozóan.

3.2. Család - és Gyermekjóléti Központ

3.2.1. Feladatok

A család és gyermekjóléti szolgálatok települési szinten, a **család - és gyermekjóléti központok** pedig a **járásshelyeken** találhatóak. A központok feladata, hogy a szociális munka eszközeivel szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

E célok elérése érdekében a család és gyermekjóléti központ többirányú tevékenységet végez:

- speciális szolgáltatásokat biztosít,
- gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat lát el,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működését koordinálja,
- szakmai támogatást nyújt a család- és gyermekjóléti szolgálatok részére,
- felkérésre szociális diagnózist készít.

A gyermekeket érintő problémák jelentős része kezelhető a családsegítő szolgálatok által nyújtott, önkéntesen igénybe vehető módszerekkel. Ha azonban az alapellátás nem jár eredménnyel, vagy a szülő, illetve gyermek nem működött együtt a családsegítővel, a probléma megoldása érdekében - gyermek érdekeire tekintettel - hatósági intézkedés kezdeményezésére kerül sor. Ha alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

2023-ban Kazincbarcika városban 111, a Kazincbarcikai Járásban 457 gyermek állt védelembe vétel alatt. A védelembe vétel szükségességét súlyos veszélyeztetettséget generáló környezeti, magatartási, egészségügyi és anyagi problémák – és ezek halmozódása alapozza meg. Ezekben belül a gyermekek veszélyeztetettségének okai:

- szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés),
- családi konfliktus, gyakori párkapcsolati problémák, családok morális válsága,
- bántalmazás, elhanyagolás, nevelési probléma,
- bűnelkövetők életkorának csökkenése
- 50 tanórát meghaladó igazolatlan mulasztás,
- elégtelen lakáskörülmények,
- drogfogyasztás, alkoholfogyasztás,
- fizikai/mentális megbetegedés.

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését családja, környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, azonnali elhelyezés szükséges. A gyámhatóság (vagy a rendőrség) a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával ideiglenesen nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél helyezi el, vagy ha erre nincs lehetőség, akkor a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat befogadó otthonába szállítják. Az **ideiglenes hatályú elhelyezést** megalapozza a gyermek bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. **Tavalyi évben Kazincbarcikán 12, a járásban 25 gyermeket kellett elhelyezni azonnali intézkedéssel.**

A gyámhatóság a gyermeket akkor veszi nevelésbe, ha a gyermek fejlődését családi környezete súlyosan veszélyezteti, és veszélyeztetettségét szociális szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, és a gyermek gondozása a családján belül nem biztosítható.

A **nevelésbe vétel** célja a gyermekotthont nyújtó ellátásának és törvényes képviselőjének biztosítása, amíg a gyermek

- a) családja képessé válik a gyermek visszafogadására,
- b) számára családba fogadó gyám rendelésére kerülhet sor,
- c) örökbefogadása megtörténik, vagy
- d) eléri nagykorúságát.

A súlyosbodó szegénységnek közvetlenül és kizárólagosan betudható okok önmagukban nem szolgálhatnak okként a gyermekek családból történő kiemelésre, de a rossz szociális helyzethez kapcsolódó problémák miatt mégis megtörténhet. **2023-évben Kazincbarcika település vonatkozásában 54 gyermek volt nevelésben, a járás területéről 206.**

Az esetmenedzserek egyéb tevékenységének körében nagy hangsúlyt fektettünk a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozására. Tavalyi évben **13 gyermek családba való visszagondozása történt meg a szakellátásból, 1 gyermek esetében pedig a nevelésbe vétel megszüntetésére tettünk javaslatot, mert az nem érte el a célját.**

Sajnálatos tapasztalat, hogy a szülők egy része a visszagondozás sikerének érdekében sem működött együtt intézményünkkel. Gyakori, hogy elhagyják a települést, ahol addig tartózkodtak, és máshol próbálnak új életet kezdeni.

A sikeres hazagondozás rendkívül összetett, szoros együttműködést igényel a családtagokkal és az érintett szakemberekkel egyaránt. A szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához, javításához az esetmenedzserek szociális segítőmunka koordinálását végezték, de a kiváltó problémák megszüntetéséhez ez sajnos kevés.

3.2.2. Szakmai tevékenység, forgalmi adatok

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2023 évben összesen 11.249 fő részére nyújtott speciális (9.814 fő) vagy hatósági intézkedéshez (1.435 fő) kapcsolódó szolgáltatást.

A tavalyi évben helyet biztosítottunk a fogyatékosügyi tanácsadónak és a megelőző pártfogóknak. (A hozzájuk érkező kliensek a központ statisztikájában igénybe vevőként nem jelennek meg).

Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 főlet	Összesen:
	éves									
Férfi	34	432	3006	1833	29	68	137	47	18	5604
Nő	36	343	2808	1868	62	162	244	67	55	5645

9. táblázat
Igénybevételi jellemzők kor és nem szerint 2023. évben (fő)
(forrás: KSzSzK)

Ami a számok mögött van:

- a 2022 évi adatokhoz képest növekedést tapasztalhatunk a hatósági intézkedésben érintettek számában, miközben csökkent a speciális szolgáltatásokat igénybe vevők száma,
- a speciális szolgáltatások közül az óvodai és iskolai szociális segítők a prevenció tevékenység mellett gyakran „tűzoltásként” krízisintervenciót is végeznek,
- a lakosságszám csökkenése mellett jól megfigyelhető kliensek körében az egészségügyi és szociális problémák halmozódása és mélyülése (szegregáció, lakhatási lehetőségek hiánya, pszichés kórképek, korai szelekció az oktatásban, lemorzsolódás, társadalmi mobilitás hiánya, családon belüli erőszak stb....).

Év	Hatósági intézkedésben érintettek	Speciális szolgáltatásokat igénybe vevők	Összesen
2021	1.307	7.090	8.397
2022	1.211	11.995	13.206
2023	1.435	9.814	11.249

10. táblázat
Igénybevevők száma (fő)
(forrás: KSzSzK)

A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében az alábbi **speciális szolgáltatásokat** biztosította.

<i>Speciális szolgáltatás/Év</i>	<i>2021. (fő)</i>	<i>2022. (fő)</i>	<i>2023. (fő)</i>
<i>Kapcsolattartási ügyelet</i>	109	92	55
<i>Utcai szociális munka</i>	32	11	11
<i>Kórházi szociális munka</i>	12	24	21
<i>Óvodai, iskolai szociális segítség</i>	6535	11374	9474
<i>Készenléti szolgálat</i>	15	6	-
<i>Mediáció</i>	0	35	27
<i>Konfliktus kezelés</i>	0	6	-
<i>Jogi tanácsadás</i>	232	321	123
<i>Pszichológiai tanácsadás</i>	108	79	54
<i>Család- és párterápia</i>	19	19	27
<i>Szociális diagnózis felvétele</i>	28	28	22
<i>Összesen</i>	7090	11995	9814

11. táblázat
A speciális szolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)
(forrás: KSzSzK)

- **A kapcsolattartási ügyelet** lehetőséget nyújt szabályozott kapcsolattartásra, semleges helyszínen, szükség esetén felügyelet biztosításával a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más jogosult személy és a gyermekek között. A részt vevő segítő szakember fizikai és érzelmi biztonság nyújtásával erősíti a problémamegoldó képességet, segíti jogaik gyakorlását. A kapcsolatügyelet átmeneti megoldás, törekedni kell arra, hogy fokozatosan kikerüljenek a hivatalos eljárás alól. Amióta intézményünk nem biztosít kapcsolattartást hétvégén, az igénybe vevők számának csökkenése figyelhető meg. Mind a bíróság, mind a gyámhivatal részéről több bírálatot kaptunk azzal kapcsolatban, hogy a hét közbeni időpontos kapcsolattartások nem szolgálják a gyermekek érdekeit. A célcsoport (hosszan elhúzódó válóperekből kikerülő családok, traumatizált gyerekek, pszichiátriai kórképpel rendelkező szülők/gyerekek, erőszakos cselekményt elkövetők és áldozataik) számára a találkozókra zömében délutáni időpontra lenne szükség, de a fizikai tér egy időben egy kapcsolattartást tesz csak lehetővé. A szolgáltatás nyújtásához külön munkakör nincs hozzárendelve, a központ szakemberei egyedi beosztás alapján végezték. Az érintett családok tagjai között a kapcsolat általában konfliktusokkal terhelt, ezért nehéz feladat az egyensúlyi állapot megteremtése és megtartása, mentálisan és érzelmileg is megterhelő minden résztvevő számára (és ez alól a szakemberek sem kivételek).
- **Az utcai szociális munka** járási szinten nem, csak Kazincbarcikán valósult meg, a Kazincbarcikai Városi Rendészettel együttműködési megállapodás alapján láttuk el a feladatot. Segítségükkel a külterületen élő családok felkeresését oldottuk meg. Azoknak a családoknak a száma, akiknél nagyon szoros kontrollra volt szükség megegyezik a tavalyi adattal.
- **A kórházi szociális munka** számában a minimális csökkenés tapasztalható. A feladatot önként vállaló esetmenedzser kéthetente tartotta a kapcsolatot Városi Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályával, krízishelyzetben lévő várandós anya, vagy veszélyeztetett újszülött segítése céljából, a kórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján.
- **Készenléti szolgálatunk** munkaidőn túl folyamatosan működött oly módon, hogy a készenlétkben lévő munkatárs szakszerű segítséget nyújtson vagy ilyen segítséget tudjon

mozgósítani. A feladat ellátása a szakemberek havi beosztása alapján történt. Segélyhívás 4 alkalommal történt a tavalyi évben (anyagi nehézségek és kapcsolati problémák miatt). Igénybe vevői számot nem szerepeltettünk a statisztikában, mert ezek a problémák az egész családra kiterjedőek, ezért csak becsült adatot tudtunk volna szolgáltatni.

A készenléti szolgálat telefonszáma: +36 20 477 5018, a hívás normál díjszabású. Ez a telefonszám összeköttetésben áll a nap 24 órájában ingyenesen hívható +36 (80) 212-021 Gyermekvédő hívószámmal, melyet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság működtet.

- **Az óvodai és iskolai szociális segítség** együttműködési megállapodás alapján a szociális segítő munka eszközeivel nyújt támogatást a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, családjának és a köznevelési intézmény dolgozóinak. Ennek keretében 9 fő óvodai és iskolai szociális segítő heti ütemterv szerint járt ki a járás valamennyi köznevelési intézményébe, egyéni, csoportos, közösségi szociális munka és gyermekvédelmi feladatok ellátása céljából. Minden intézményben egyre nagyobb teret engedtek a prevenciós tevékenységeknek és bizalommal keresték a segítőket gyermekvédelemmel kapcsolatos kérdésekben, bár az információ áramlásának és áramoltatásának továbbra is voltak még nehézségei. A szociális segítők egy héten körülbelül 32 órát töltöttek az intézményekben, a helyi sajátosságokat, létszámot és igényeket figyelembe véve heti 1-17 óra/intézmény időtartamban. A szülők tájékoztatása a szülői értekezleteken személyesen, az intézményekben, illetve online felületeken kihelyezett plakátok segítségével történt. A munkafolyamatok során csoportfoglalkozásokon kívül az egyéni beszélgetések egyre fontosabb szerepet kaptak- olykor mintha pszichológus hiányában nekik kellene ellátni ezt a feladatot is. Ijesztő tendencia, hogy a segítők egyre nagyobb számban találkoznak depressziós, önsértést elkövető (falcoló) vagy öngyilkosságot megkísérlő (és sajnos a legextrémebb eset: gyilkosságot elkövető) gyermekkel. Községi tevékenységeik közül kiemelkedő a Gyalogló Világnap országos rendezvényhez kapcsolódó szervezési-lebonyolítású tevékenységük, melyhez Kazincbarcika településen csaknem az összes iskolát sikerült bevonniuk.

Az óvodákban a segítők konzultációval támogatták az óvodapedagógusok munkáját, játékos kiscsoportos foglalkozásokkal járultak hozzá a gyermekek egészséges testi, lelki, mentális egészségéhez, neveléséhez. A legnépszerűbb programnak a kézmosás fontosságát támogató foglalkozás bizonyult, amelyet a járás szinte minden óvodájában megvalósultak.

Az általános iskolákban elsősorban az osztályfőnöki órák keretében volt lehetőség a csoportfoglalkozások megtartására, ahol a segítők törekednek az osztályközösség építésére, az érzelmi intelligencia és az alapvető szociális készségek kialakítására, erősítésére, konfliktuskezelésre elsősorban diákok között, illetve reagálni a gyerekekre leselkedő online veszélyekre. Az iskolai bántalmazás kiemelt szerepet kapott sajnálatos aktualitása miatt.

A középiskolákban szintén nagyon jó együttműködés alakult ki, magas volt a prevenciós csoportfoglalkozások száma és az innovatív ötletekre is nyitottak voltak. A segítők az intézményhez tartozó kollégiumokban is kezdeményeztek prevenciós munkát. Ennek folyamatossá tétele kapacitásbővítést és munkaidő-módosítást igényelne, amit a tavalyi évben nem tudtunk megoldani.

A nyári időszakban egyesületi támogatásból és pályázati forrásból finanszírozott csoportos gyermekprogramokat valósítottak meg a segítők, tavalyi évben már harmadik alkalommal.

- **Mediációs tevékenységünk** a Kapcsolatügyeleti speciális szolgáltatáshoz kapcsolódva a gyámhivatal/bíróság kezdeményezésén alapul. Célja a gyermekekkel kapcsolatban álló felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartatása. Tavalyi évben 27 kliens részére biztosítottunk kapcsolatügyeleti mediációt. Külön szakember nincs alkalmazva erre a feladatra, ezért 2 fő mediátori végzettséggel is rendelkező esetmenedzser végzi önként, munkaidőben, egyéb feladatai mellett. **Konfliktuskezelést** Kapcsolatügyeleti speciális szolgáltatás keretében mediációs tevékenységbe foglalva végeztünk.

- **A jogi tanácsadás** megbízási szerződés alapján került ellátásra, a feladatot 1 fő jogász végzettségű szakember végezte, havi 20 órában. Ennek keretében előjegyzés alapján tanácsadásra és iratszerkesztésre volt lehetőség. Képviselőket, szerződéskötéseket intézményünkben továbbra sem lehet igénybe venni. A jogi segítséget igénybe vevők száma az előző évihez képest csökkent, ennek két oka is van. Az egyik az, hogy az esetek nagy része már nem oldható meg egyszeri tanácsadással, és a megfelelő iratok kitöltése egy-egy személynél dupla időtartamot vesz igénybe. A másik, hogy kb. 1 hónap a várakozási idő, és van, aki nem jön el a megadott időpontra (és nem is jelzi ezt előre). Segítené a probléma megoldását, ha a tanácsadás óraszámát növelhetnénk.

- **A pszichológiai tanácsadás** adatai csökkenést mutatnak. Ennek oka ugyan az, mint a jogi tanácsadás esetében, kiegészítve azzal, hogy több testvért érintő probléma esetében egy időpontban csak 1 gyermek részesül ellátásban (ez pl. egy négy gyermekes család esetében 4 órát jelent). A tavalyi évben 1 fő pszichológus megbízási szerződéssel látta el a feladatot, előjegyzés alapján, havi 14 órában. Nem jogosult sem szakvélemény készítésére (az egy-két alkalmas, 50 perces találkozás nem is lenne megfelelő alap, diagnosztikai lehetőség, idő és eszköztár pedig nem áll ehhez rendelkezésre), sem több alkalmas terápiás kezelésre. Ezekben az esetekben is hasznos lehet azonban az az információ, hogy hova és milyen módon fordulhatnak segítségért az érintettek.

- **Családterápia** tekintetében továbbra is 1 fő családterapeuta végzettségű, megbízási szerződéssel foglalkoztatott szakember végezte, előjegyzés alapján, havi 4 órában. Az igénybe vevők száma növekedett, egyre nagyobb igény mutatkozik a szolgáltatásra a családok részéről. A rendszerszemléletű terápia célja az, hogy a családok hatékonyabban és kiegyensúlyozottabban működjenek. Tapasztalatunk szerint ez a szolgáltatás nem adekvát az alacsony intellektusú családok, pszichiátriai betegek és a súlyos, hosszan elhúzódó, már bírósági szakaszban járó krízisek esetén.

- **A szociális diagnózis készítése** 2019 februárjától kötelező feladat, járásközpontként 1 fő szakember végezheti. Mindenre kiterjedő szükséglet felmérésről van szó, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el. A szociális diagnózis felvevő esetmenedzser az erőforrások felmérése után minden, az ügyfél számára szükséges és elérhető szolgáltatásról információt nyújt, hogy egyértelmű legyen a kliens számára, hogy hova és kihez kell fordulnia a problémájával. A diagnózis őt nem kötelezi semmire, csak egy lehetőség problémáinak megoldására. Mindez lehet pusztán egy formálisan végrehajtott feladat, vagy a

szolgálatok-központok számára egy plusz lehetőség, szakemberrel, idővel, módszertani háttérrel támogatva. A köztudatba való bekerülés még mindig nagyon alacsony számú, a rendszeres ismertetések ellenére (több megbeszélés) is. A szolgáltatás a családsegítőkön keresztül tud megvalósulni, azokban az esetekben, amikor a cselekvési tervben meghatározott időpontok lejártak, vagy az esetesetkezelés során újabb szociális szolgáltatások vagy gyermekjóléti alapellátások bevonása válik szükségessé a probléma eredményes megoldásához.

A Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenységi körében a gyermekvédelmi gondoskodáshoz tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetenedzselést végez.**

2023. évben az esetenedzserek 433 alkalommal tettek javaslatot hatósági intézkedésre, ami jelentős növekedést mutat a 2022 évi 286 alkalomhoz képest. A javaslatokat olyan veszélyeztető tényezők indokolták, mint a bántalmazás, a szülők részéről tapasztalható elhanyagolás (éhezés, lakhatási nehézségek, higiénés problémák, egészségügyi szolgáltatás igénybevételének elmulasztása), nevelési és magatartásbeli problémák, bűncselekmények. A gyerekek egy része olyan traumákat élt át, aminek feldolgozása nagyon nehéz (nekünk is!).

-A védelembe vételek magas száma az 50 órát meghaladó iskolai hiányzásokból adódik (az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás automatikus védelembe vétellel és a családi pótlék folyósításának felfüggesztésével jár). Ezekben az esetekben sajnos a szülők számára sem érték az oktatási rendszerben maradás, nem perspektíva a tanulás mentén történő érvényesülés. A szerfogyasztásra, szabálysértés/bűncselekmény elkövetésére vonatkozó jelzések is gyakoribbá váltak, de megszorozódott a lopások és az erőszakos cselekmények száma is, ez emelte a megelőző pártfogásokra tett javaslatok számát. Növekszik a kamaszok körében az önsértés, falcolás, öngyilkossági gondolatokkal kísért rossz mentális állapot. Megoldatlan helyzeteket eredményez a korai teherbe esés a 16 év alatti, leginkább iskolai lemorzsolódásban érintett lányoknál. Ezek a problémák ráadásul halmozottan fordulnak elő, megoldásukhoz gyakran hiányoznak a megfelelő intézmények és anyagi források.

-Ideiglenes hatályú elhelyezésre kizárólag krízishelyzetben azonnali, súlyos veszélyeztetettség esetén van szükség, ez a tavalyi évben 28 javaslatot jelentett, ami az előző évinek (12) több mint duplája!!! Ilyenkor a gyermekeket a lehető legrövidebb időn belül befogadó otthonba szállítják, amíg nem találnak nevelőszülőknél, vagy más családtagnál helyet számukra.

-A nevelésbe vételi javaslatok száma az előző évi 31-ről 26-ra csökkent. Sajnos még mindig nagyon magas, hiszen erre az intézkedésre csak akkor kerül sor, ha már semmiféleképpen nem maradhatnak a gyermekek a saját családjukban, mert fejlődésüket saját környezetük veszélyezteti, és ezt a rendelkezésre álló eszközökkel nem lehet megszüntetni. Helyettesítő védelemként nevelőszülőhöz vagy lakásotthonba kerülnek elhelyezésre, az eljárás ideje 4-6 hét.

-A gondozási hely megváltoztatása tárgyában tett javaslatok száma stagnál, de továbbra is soknak számít. A mögöttes ok, hogy a családból kiemelt gyermekek nem ugyanazon az ellátási helyen nőnek fel (több gondozási helyre is kerülhetnek a szakellátás éve alatt annak ellenére, hogy a gyermekek mindenekfelett álló érdekei közé tartozik a biztonság és az állandóság).

-Családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására javaslatot a tavalyi évben nem tettünk, mert tapasztalatunk szerint nem érte el a kívánt eredményt (sőt, még inkább kiszolgáltatta a családot az uzsorásoknak).

<i>Javaslat/Év</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>
<i>Védelembe vétel</i>	257	161	269
<i>Megelőző pártfogás</i>	74	41	71
<i>Ideiglenes hatályú elhelyezés</i>	19	12	28
<i>Nevelésbe vétel</i>	27	31	26
<i>Családba fogadás</i>	31	18	18
<i>Harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezése</i>	2	2	1
<i>Gyermek gondozási helyének megváltoztatása</i>	11	20	20
<i>Családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása</i>	4	1	0
<i>Összesen</i>	425	286	433

12. táblázat
Hatósági intézkedésekre tett javaslatok száma
(forrás: KSzSzK)

A hatósági intézkedésekhez különféle tevékenységek kapcsolódnak, melyek szintén az esetmenedzserek feladata. 2023 évben ez a tevékenység szám 17.744 volt, ami jelentős növekedést mutat az előző évi 16.280-hoz képest. Az esetek komplexitása miatt egyre több egyeztetésre, megbeszélésre van szükség a társszervekkel. A családsegítő szolgálatoknál jelentkező esetleges létszámhiány időnként az esetmenedzsereken csapódik le.

<i>Tevékenység</i>	<i>Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma</i>		
	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>
<i>Szociális segítő tevékenység</i>	501	462	312
<i>Esetkonferencia-szervezése, azon való részvétel</i>	79	98	122
<i>Esetkonzultáció</i>	2.143	3700	4058
<i>Esetmegbeszélés</i>	1.156	764	1151
<i>Egyéni gondozási-nevelési terv készítése</i>	246	174	173
<i>Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel</i>	37	77	109
<i>Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel</i>	14	39	30
<i>Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembe vétel</i>	41	60	71
<i>Elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel</i>	1	3	9
<i>Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel</i>	3	8	10
<i>Családlátogatás</i>	3.778	4906	5407
<i>Környezettanulmány készítésében való közreműködés</i>	210	185	220
<i>Környezettanulmány készítése önállóan</i>	81	106	189
<i>Egyéb</i>	5.869	5698	5883
<i>Összesen</i>	14.159	16.280	17.744

13. táblázat
Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma (eset)
(forrás: KSzSzK)

A hatósági intézkedésekben érintett gyermekek száma településenként eltérő képet mutat. Minden hatósági intézkedés mögött egyedi gyermekesetek vannak, és a nehézségek enyhítése a rendelkezésünkre álló jelenlegi eszközökkel alig megoldható. A veszélyeztetettség mértékére nincs mérőszám. Anyagi okok miatt nem lehet kiemelni gyermeket a családból, ezért, ha éheznek, vagy közmű nélküli fűtetlen helyeken élnek, akkor ezt a szülő részéről történő elhanyagolásként kell kezelnünk- pedig lehet, hogy ha volna pénzük ennivalóra, lakhatásra és

tüzelőre, nem kellene így élniük. A szaguk és a higiénés problémák miatt ezek a gyerekek gyakran ki vannak közösítve, csúfolják, bántják őket a korcsoportos közösségben a ruhájuk és a felszerelésük hiányosságai miatt. Az éhezés nyugtalansággal, agresszióval jár, emiatt magatartászavarosnak bélyegzik őket.

A családok komplex problémái, gyakran kirekesztettségük és a gyermekük elvesztésétől való félelem szinte természetessé teszi az ellenállást, őszintétlenséget és az együttműködési elégtelenséget részükről. A számokat érdemes arányosítani, a valós helyzetet meghatározza az adott település nagysága, lakóinak szociális helyzete, illetve az adott település család-és gyermekjólét szolgálatainak tevékenysége, együttműködése, jelzései.

Gondozottak száma/Település	Védelembé vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás szakellátásból kikerült	Összesen:
Kazincbarcika	111	12	54	4	181
Rudabánya	70	4	19	2	95
Sajószentpéter	72	2	31	1	106
Izsófalva	8		15		23
Múcsony	14		17		31
Alacska	4		1		5
Alsótelekes	1		4		5
Bánhorváti	5		4	1	10
Berente	8	2	2		12
Dédestapolcsány	2				2
Felsőtelekes	17		6		23
Kurtyán	4		5		9
Mályinka					0
Nagybarca	6	1	3		10
Ormosbánya	28		9	3	40
Rudolftelep	8	2	2		12
Sajógalgóc					0
Sajóivánka	2		2	1	5
Sajókaza	81	2	31	1	115
Szuhakálló	12				12
Tardona	4				4
Vadna			1		1
Összesen	457	25	206	13	701

14. táblázat

Hatósági intézkedésekben érintett gyermekek száma Kazincbarcika Járás településein (fő)
(forrás: KSzSzK)

A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenciós feladata a **veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működésének biztosítása**. Az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) értelmében a jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a család-és gyermekjóléti szolgálatok felé. Az ezzel kapcsolatos tevékenységek koordinálása települési

szinten a jelzőrendszeri felelős, járási szinten a járási jelzőrendszeri tanácsadó feladata. A gyermekvédelmi jelzőrendszer négy szintű: helyi, járási, megyei és országos szint.

Helyi szint	Járási szint	Magyei szint	Országos szint
<i>Család- és gyermekjóléti szolgálat</i>	<i>Család- és gyermekjóléti központ</i>	<i>Fővárosi, megyei kormányhivatal</i>	<i>Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság</i>
<i>Jelzőrendszeri felelős</i>	<i>Járási jelzőrendszeri tanácsadó</i>	<i>Gyámügyi és gyermekvédelmi feladatkörében eljárva jelzőrendszeri koordinátor</i>	<i>Módszertani Főosztály</i>

15. táblázat
Az észlelő- és jelzőrendszer felépítése
(forrás: KSzSzK)

Az észlelő- és jelzőrendszer működésének hatékonysága nem kizárólagosan a család – és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család – és gyermekjóléti központ felelőssége, az együttműködésben minden tagnak maximálisan, a jogszabályi előírásokat betartva, legjobb tudása szerint kötelessége részt venni. A jelzőrendszer tagjai olykor túlságosan óvatosak, máskor olyan dolgokról kaptunk jelzést, ami inkább egészségügyi vagy pedagógiai probléma, nem pedig veszélyeztető tényező (a fogalmat a szakemberek személyiségük, ismereteik, az adott területen szerzett szakmai gyakorlatuk alapján eltérően értelmezték).

2023 évben a jelzőrendszer tagjaitól 3.117 jelzés érkezett, ami 504 esettel több, mint a tavalyi. A jelzőrendszeri felelősök heti gyakorisággal küldenek adatokat a jelzőrendszeri tagoktól kapott jelzésekről, az alábbi táblázat adatai szerint:

Megnevezés	0–17 évesekkel kapcsolatos jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések száma
<i>Egészségügyi szolgáltató</i>	74	
<i>Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók</i>	397	13
<i>Kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók</i>	17	
<i>Átmeneti gondozást biztosítók</i>	90	3
<i>Köznevelési intézmény</i>	431	
<i>Rendőrség</i>	28	2
<i>Ügyészség, bíróság</i>	10	3
<i>Pártfogó felügyelői szolgálat</i>	15	
<i>Állampolgár</i>	57	
<i>Önkormányzat, jegyző,</i>	5	
<i>Gyermekvédelmi és gyámügyi megyei kormányhivatal</i>	1972	
Összesen (01 és 03, és 06–26 sorok összege)	3096	21
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	959	21

16. táblázat
A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (eset)
(forrás: KSzSzK)

Új kezdeményezésként a jelzőrendszer erősítése céljából előkészítettük a Pedagógia Szakszolgálat kazincbarcikai tagintézményével egy olyan együttműködés kialakítását, ami a hatósági intézkedésben érintett gyermekek érdekében egy közvetlenebb, gyorsabb elérést biztosítana a szolgáltatásokhoz. Ennek keretében 2024-ben már közösen kerülnek megszervezésre az esetmegbeszélő csoportok és a szakmatámogató megbeszélések.

3.3. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele

Kazincbarcikán – a KSzSzK rendszerében – két bölcsődékben működik a gyermekek napközbeni ellátása, ahol a szakmai munka, a gyermekellátás rendkívül magas színvonalú, regionális szinten elismert tevékenység.

A Mosolysziget Bölcsőde 136 férőhelyen, a Varázskert Bölcsőde 108 férőhelyen biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Mindkét bölcsődében 20-20 férőhelyen játszó csoport („Játéksziget”), valamint időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás működik.

3.3.1. *Az intézmény jogszabályban meghatározott feladatai:*

A családban nevelkedő – 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű nevelése és gondozása, egészséges testi fejlődés elősegítése

- érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése
- megismerési folyamatok fejlődésének segítése
- egészségvédelem és egészséges életmód megalapozása
- családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése
- HH – HHH gyermekek integrált nevelése

Az intézményegységek további feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása, nevelése. Ennek érdekében feladata a korcsoportok részére megfelelő napirend kialakítása, ezen belül a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét figyelembe véve biztosított az önállóság elsajátítása, a jó szokások kialakítása, a közösségi kapcsolattartás alapjainak megszerzése. Továbbá: foglalkoztatás, étkezés megszervezése azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, munkaerő piaci programban való részvételük, képzsük miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat.

Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő év augusztus 31-ig nevelhető és gondozható bölcsődében. Kazincbarcikán a KSzSzK rendszerében működtetett bölcsődék ellátási területe, elsősorban a település lakosságára terjed ki.

A Gyvt. 2018-as változását követően a bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhely szám legfeljebb 25 %-áig az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.

<i>Intézményegység</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>
<i>Mosolysziget Bölcsőde</i>	90 (66,17%)	95 (69,85%)	93 (68,19%)
<i>Varázskert Bölcsőde</i>	91 (84,72%)	83 (76,68 %)	85 (78,86%)

17. táblázat

Az igénybevétel jellemzői a beíratott gyermekek száma alapján 2021-2023. (fő)

(Forrás: KSzSzK)

A szakmai munkát mindkét intézmény az országosan elfogadott irányelvek alapján végzi. Ezt figyelembe véve készülnek el a nevelői tervek, melyeket szülőcsoportos beszélgetések keretében ismertetik meg a szülőkkel. Véleményük, javaslataik beépítésre kerülnek a tervekbe. Általánossá vált a két bölcsődében, hogy a felvételt megelőzően a kisgyermeknevelő otthonában látogatja meg a kisgyermeket. Ez lehetőséget ad arra, hogy tájékozódjon a gyermek helyzetéről, családjáról, szociális-kulturális ellátottságáról, megfigyelheti a szülő és a gyermek kapcsolatát az otthoni környezetben.

A családokkal történő kapcsolatfelvétel fontos célja a szülő és a kisgyermeknevelő közötti megfelelő viszony kialakítása, a napirend egyeztetése.

Családbarát Hely Szolgáltató Tanúsító Védjegy

2022. 08. 22. dátummal nyerte el Intézményünk a Családbarát Szolgáltatóhely Tanúsító Védjegy minősítést. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. Ezért a szülők számára igyekszünk lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életbe. A családot, mint egységet tekintjük kiindulópontnak, ezért elsődleges számunkra a család megismerése. A család működésének, hatásainak felismerése nagyban segíti munkánkat, mert megérthetjük a szokások, normák, értékek hátterét és ennek megfelelően alakíthatjuk nevelési módszereinket. A család tagjai mintát nyújtanak a kisgyermeknek melyet viselkedése visszatükröz így kapunk képet a család erősségéről, gyengeségéről. A család erősségeit támogatjuk. Családi erősségnek tekintjük azokat a kapcsolatokat és folyamatot melyek támogatják és megvédik a családot és tagjai a változás és probléma esetén.

Célunk a továbbiakban is olyan támogatási lehetőségek kidolgozása, amelyek a családok érdekeit szolgálják, emellett gazdagítják a nevelő-gondozó tevékenységet is.

3.3.2. Társ intézményekkel történő együttműködés

Fontos feladatnak tartjuk, a bölcsőde kapcsolatainak ápolását, fejlesztését a **gyermekvédelem területén dolgozó intézményekkel**. Azt tapasztaljuk, hogy az utóbbi években egyre több hátrányos helyzetű, veszélyeztetett kisgyermek kerül bölcsődébe.

A gyermekvédelem keretében fontos szerep jut intézményeinknek, mint elsődleges korai felismerési lehetőségnek.

Együttműködésünk szoros az olyan társintézményekkel, amelyeknek szintén feladata a gyermekvédelem. A védőnők, a Gyámhatóság, a Gyermekjóléti Szolgálat több esetben kezdeményezte a 3 éven aluli kisgyermekek bölcsődei felvételét.

Ugyanakkor a bölcsődék is megkeresik a társintézményt, ha veszélyeztetettségre utaló jeleket tapasztalnak. Gyermekvédelmi szempontból a bölcsőde előnye, hogy már a korai életszakaszban kompenzálhatja a családi nevelés hiányosságait.

Az intézmények ilyen irányú feladatait két fő területre osztjuk: a *prevenció és korrekció*.

A prevencióval a gyermek személyiségének károsodását igyekszünk megelőzni (családlátogatás, kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal), a korrekció segítségével a már bekövetkezett károsodásokat és azok hatásait próbáljuk megszüntetni vagy legalább enyhíteni. Kiemelt feladatunknak tekintjük a bölcsőde szerepét a jelzőrendszerben. Mindkét bölcsődében gyermekvédelmi felelős által tarjuk a kapcsolatot a gyermekvédelem területén dolgozó szakemberekkel. Jó és eredményes a szakmai kapcsolat a városi védőnői szolgálattal is.

Az egészségügyi ellátást a város gyermek háziorvosi rendszerében praktizáló vállalkozó háziorvos szolgáltatási szerződéssel látja el az intézményegységekben, heti 4 órában.

3.3.3. Szolgáltatásaink

Játzócsoporth (Játéksziget)

Mindkét bölcsődében naponta, 20 férőhelyen játzócsoporth működik. A szolgáltatás lehetőséget ad a szülőknek, hogy gyermekükkel együtt szakember segítségével játéklehetőséget vegyenek igénybe, valamint azt, hogy szakszerű nevelési- gondozási elveket ismerhessenek meg. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik, ő „háziasszony”, moderátor a csoportban, a gyermekeket szüleik gondozzák a szolgáltatás során.

Intézményegység		2021.	2022.	2023.
Mosolysziget Bölcsőde	igénybe vett napok száma	388	649	306
	nyilvántartott gyermekek száma (fő)	59	76	22
Varázskert Bölcsőde	igénybe vett napok száma	506	723	326
	nyilvántartott gyermekek száma (fő)	64	89	37

18. táblázat
A játzócsoporth igénybevételi mutatói 2021-2023.
(Forrás: KSzSzK)

Sószobák működtetése

Mindkét intézményben a sószobát továbbra is bölcsődei napirendbe iktatva vehetik igénybe a gyermekek, így megerősítve immunrendszerüket, radikálisan csökkentve a szolgáltatás segítségével a hiányzások mértékét.

Időszakos gyermekfelügyelet

A szolgáltatás célja alternatív, rugalmas napközbeni gyermekfelügyelet biztosítása, melynek segítségével a Kazincbarcikán és vonzáskörzetében élő szülők remélhetőleg könnyebben tudnak visszatérni a munkaerőpiacra.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátás nyújtható a már működő játzócsoporthban, normál bölcsődei csoportban és erre a célra létrehozott csoportban.

A szülő előzetes bejelentés alapján kérheti, hogy gyermeke meghatározott napokon, vagy csak néhány alkalommal igénybe vegye a szolgáltatást.

A gyermekek érdekében ajánlott, hogy minden szolgáltatás igénybevétele előtt a szülő a gyermekével már előzetesen ismerkedjen a leendő új környezettel és a gondozónőkkel.

Játékos angol nyelvoktatás

Mindkét intézményben folytatjuk a *játékos angol nyelvi fejlesztés-szolgáltatást*, melynek megvalósítása angol szakos szakember bevonásával történik meg, bölcsődés korú gyermekekre vonatkozó szakmai irányelvek figyelembevételével.

Átmozgató torna

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait ismerve a kisgyermeknevelő tudatosan megteremti azokat a feltételeket, amelyek a mozgásos tevékenységekhez szükségesek. A játékhelyzetek tematikájának kidolgozásakor és annak megvalósításában figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, a gyermekek mozgás iránti természetes igényét.

A kisgyermeknevelők heti egy alkalommal, gyermekekkel és – esetenként – szülőkkel együtt végzik a játékos-mondókás tornát.

3.3.4. Gyakornoki rendszer működtetése, mentorok feladatai, minősítő vizsgák

2016. január 1-től kiterjesztésre került a bölcsődei területen dolgozó diplomával rendelkező szakképzett kisgyermeknevelőkre is a pedagógus életpályamodell.

A gyakornoki rendszer működtetése az intézményben a Gyakornoki Szabályzat alapján történik, melyben a gyakornoki idő megállapításának feltételei, a gyakornokok és mentoraik feladatainak meghatározása, minősítő vizsgával kapcsolatos előírások, szükséges dokumentumok teszik lehetővé a tervszerű, átgondolt gyakornoki program működtetését.

Terepintézményi feladatok

Az Intézményünk terepintézményi funkciókat is ellát, ezzel biztosítva a középiskolás tanulók intézményben tanuló hallgatók gyakorlati helyszínét.

2020/2021 nevelési évtől kezdődően Kisgyermekgondozó, nevelő duális képzést is biztosítunk intézményeinkben.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatás tekintetében egy esetben kértünk szakmai állásfoglalást a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztályától egy ügy kapcsán, melyben az egri Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal voltunk ellentétes véleményen. Szarvák Mónika gyermekjóléti alapellátási szakreferens egyértelműen Szolgálatunk álláspontját tartotta szakmailag megalapozottnak és követendőnek.

A *Család - és Gyermekjóléti Központ* esetében szakmai ellenőrzésre és/vagy szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésére nem került sor. Az intézményegység vezetője és munkatársai a Megyei Módszertani szakértővel folyamatosan kapcsolatban voltak. Egy alkalommal a Kazincbarcikai Járási Hivatal Gyámügyi Osztályával történt szakmai véleménykülönbség tisztázása érdekében állásfoglalás kérésére került sor védelembe vételi felülvizsgálatok tárgyában, melyet a Gyámhivatal is elfogadott.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

A gyermekvédelmi kérdések fokozott figyelmet kapnak egy ideje, és rendkívül zavaró vált, hogy két törvényt is gyermekvédelmi törvényként nevesítenek (holott a 2021. évi LXXIX. törvény nem gyermekvédelmi, sokkal inkább homofób és transzfób propagandatörvény).

Az igazi gyermekvédelmi törvény, az 1997 évi XXXI. tv. részletes szabályozása megfelelő keretet biztosíthatna a valódi gyermekvédelemhez. Ami papíron jónak tűnik, az a mindennapi életben való használata során inkább szankcionál és büntet a valós megoldások és lehetőségek helyett. Segítőként gyakran saját kudarcként éljük meg a szociálpolitika/társadalompolitikai helyzetet, az eszköztelenséget. A jogszabály tartalmaz néhány olyan ellátási formát, ami a problémák hatékonyabb kezelése érdekében segítséget jelentene. Ilyen pl. a gyermekek átmeneti gondozása (ami országos hiányosság). A járásban a napközbeni ellátások kizárólag a bölcsődei ellátásra korlátozódnak, ezt jó lenne kibővíteni. Célszerű lenne erősíteni az olyan esélynövelő szolgáltatásokat, mint a Biztos Kezdet Gyermekház.

A prevenciók elképzelések utópisztikusnak tűnnek, hiszen a „tűzoltás” felemészti a rendelkezésre álló kapacitást. A szakellátás égető hiányosságokkal küszködik, ami az alapellátáson csapódik le. A rendszer túltelített, a kikerülés feltételeit a jelenlegi rendszer nehezíti. (Az örökbefogadás menete bürokratikus, lassú, az egyedülállókat és az azonos nemű párokat kizárja, aminek minden esetben a gyerekek a legnagyobb vesztesei).

Helyi szinten az alapellátás fejlesztéséhez jelentős anyagi forrásra lenne szükség, hogy tovább javíthassunk a meglévő szolgáltatásokon:

- Speciális szolgáltatásaink közül a kapcsolatügyi koordinátor, a mediációs és a családterápiás szolgáltatás, valamint a pszichológiai tanácsadás bővítése lenne szükséges.
- Mediátor végzettségű munkatársunk a szociális diagnózis felvételi esetmenedzser, aki térítés és munkaidőkedvezmény nélkül végzi ezt a feladatot. Munkakörével a mediálás nehezen egyeztethető össze.
- Kapcsolatügyi koordinátorunk nincs, az esetmenedzserek a szolgáltatást egyéb feladataik mellett végzik. Ez bonyolult szervezési többlet terhet jelent.
- A családterápiás szolgáltatás iránt a diszfunkciós családok részéről megnövekedett a kereslet, de időpontot a jelenlegi struktúrában hónapokkal későbbre tudunk adni- ez pedig a konfliktusok elmélyülése mellett súlyos következményeket okozhat.

A pszichiátriai és szenvedélybetegségekkel, mentális terhekkel küzdő gyerekek és szülők számának nagymértékű növekedését tapasztaljuk. Részükre országos szinten sincs adekvát megoldás. Helyi szinten alacsony küszöbű szolgáltatások biztosításával lenne enyhíthető a probléma. Speciális módon, más szolgáltatásoktól eltérően ezek a szerhasználat/szerfüggés/viselkedéses problémák ártalmait csökkentő, és pszicho-szociális támogatást, életviteli tanácsadást nyújtó programok, szolgáltatások, melyek térítés nélkül, könnyen elérhetőek, akár a szolgáltatás kihelyezésével, mobilizálásával is sokak által igénybe

vehetők. Az ellátás során nincsenek szigorú elvárások, terápiás szerződések, nem követelmény az absztinencia, nem feltétel a betegbiztosítás (TAJ-kártya), a szolgáltatást igénybevevő akár nevének (adatainak) közlése nélkül is kaphat segítséget.

A lakosság bizalmának növelését a szolgáltatói szemlélet fenntartásával lehetne elérni, ami a speciális szolgáltatások és a hatóságközeli munka távolításával valósulhatna meg.

A személyes kapcsolatok társadalmi szinten történő háttérbe szorulásával az információs csatornák digitális és közösségi platformok útján történő kommunikációnak is helyet kell adnunk, ennek részletszabályozásával intézményi szinten érdemes lenne foglalkozni.

6. Bűnelkövetés, bűnmegelőzés jellemzői

6.1. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Kazincbarcikán a rendőrkapitányság bűn- és balesetmegelőzési tevékenységének gyakorlati végrehajtásban egy szűkebb csapat köré épülnek a feladatok, akik saját munkájuk mellett látják el az ezirányú tevékenységet.

A bűnmegelőzési előadóval, iskolarendőrökkel kapcsolatosan a tapasztalatok jók, az előadók az iskolák tantestületeivel és vezetésével jó munkakapcsolatot alakítottak ki, a diákok és a szülők is pozitívan állnak hozzájuk.

2023. évben a körzeti megbízottjaink, iskolarendőreink óvodások, általános és középiskolás tanulók részére (Bűnmegelőzési Jelentési Alportálon D.A.D.A, ELLENSZER program, Iskolai foglalkozások, óvodai foglalkozások, illetve „ovizsaru” foglalkozások, összesen 121 alkalommal tartottak felvilágosító-megelőző előadásokat, mellyel megközelítőleg 3600 fiatalt értek el.

Fenti gyermek-és ifjúságvédelmi programokban tanórai előadásokon kívüli rendezvények is szerepelnek, melyeket többségében nyári táborokban, a kapitányságon szervezett nyílt napokon, fesztiválokon, Gyermeknap keretén belül valósultak meg.

Kiemelt rendezvényünk volt a Kábítószerellenes világnap kapcsán 2023. június 13-án Kazincbarcikán a Mezey István Művészeti Központban interaktív bűnmegelőzési, balesetmegelőzési és egészségügyi segítségnyújtással kapcsolatos felvilágosító napot tartottunk a társszervek képviselői (tűzoltóság, mentők, Magyar Vöröskereszt, Kazincbarcika Önkormányzati Rendészet, Áldozatsegítő Központ, Hívásfogadó Központ, Kazincbarcikai Kórház), a délelőtti folyamán várták az érdeklődőket kitelepüléseiken illetve 10 előadást szerveztünk a téma kapcsán diákok, pedagógusok, jelzőrendszer tagjai részére. dr. Zacher Gábor toxikológus előadását összesen 800 fő hallgatta meg ezen a napon, a rendezvényen összesen 1500 főt értünk el.

6.2. A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Kazincbarcikai Rendőrkapitányság illetékességi területén 2023. évben az ENYÜBS (bűnügyi) adatai szerint a gyermekkorú bűnelkövetők száma 29 főben volt megállapítható, amely mérsékelt növekedés a 2022. évi 27 főhöz képest. 2022. évben női gyermekkorú bűnelkövető 2 fő volt mindössze, a többi 25 fő pedig mind fiú. Ez az arány 2023. évben egysíkúbbra sikerült, ugyanis ebben az évben 29 fő fiú gyermekkorú elkövető volt mindösszesen, leány viszont nem került azonosításra.

A fiatalok tekintetében viszont jelentős csökkenés mutatkozik az előző évhez képest, ugyanis míg 2022. évben 98 fő fiatal bűnelkövetőnk volt, ehhez viszonyítva 2023. évben már 65 főre csökkent ez a szám. A fiatalok elkövetők kapcsán a lányok számában szinte alig van változás (14-ről 15-re emelkedés), míg a fiúk tekintetében 34 fős csökkenés tapasztalható.

Az is elmondható, hogy az összes elkövető figyelembevételével 2023. évben a gyermekkorúak aránya 4,1 % volt a kapitányság illetékességi területén, míg a fiatalok számaránya már 9,2 %-os, de utóbbi jobb arány már a 2022-es adatokhoz viszonyítva.

Az érintett korosztály (gyermekkorúak és fiatalok) a bűncselekményeket leggyakrabban társaságban követik el, szórakozóhelyhez kötötteen. Leginkább rájuk jellemző a garázdaságok, kisebb lopások elkövetése és megjelenik már náluk is a kábítószerfogyasztás. A 2023. évi fiatalok elkövetőkben mért jelentősebb csökkenés a 2022 évi kiemelkedőbb száma miatt következett be, ugyanis 2022 évben több olyan büntetőeljárást folytattunk le, amelyekben egy-egy kábítószer-kereskedőhöz több fiatal fogyasztó is társult. Ezen emelkedés a 2022 évben kiugró volt a korábbi évekhez képest, így 2023 évben már visszatértünk a korábbiakban megszokott arányokhoz.

A gyermekkorú és fiatalok elkövetőkre jellemző, hogy a kisebb nézeteltéréseket, iskolai konfliktusokat agresszív magatartással rendeznek le egymással, illetve ittas állapotban a szórakozóhelyeken, vagy azok környékén.

Az agresszivitás a kamasz korra jellemző, különösen a fiúk esetében, így ezért kötődik hozzájuk leginkább a garázda jellegű cselekmények elkövetése. A kisebb értékű lopások hátterében a hiányzó anyagi javak pótlása az, ami megbűjlik, és amiket törvénytelen eszközökkel próbálnak megvalósítani. A fiatalok esetében ezek már tudatos magatartások, míg a gyermekkorúak tekintetében a cselekményeket átfogó tudat nem mindig teljes.

A szabálysértések elkövetése kapcsán számadatokkal nem rendelkezünk a bűnelkövetői körrel, de azok leginkább a gyermek és fiatal személyek esetében a kisebb bolti lopásokban jelennek meg. Ennek az oka, szintén a hiányzó anyagi javak törvénytelen pótlása, beszerzése, illetve esetenként a „brahiból” való elkövetés.

gyermekkorú (0-13 év)		fiatalok (14-17 év)		fiatal felnőtt (18-24 év)		felnőtt (25-59 év)		időskorú (60- év)	
Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
29	0	50	15	131	32	331	72	35	5

19. táblázat
Bűnelkövetői kormegoszlás Kazincbarcán 2022. (fő)
 (Forrás: ENYÜBS)

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

7.1. Szabadidős foglalkozások szervezése gyermekek részére

2023-ban Kazincbarcika Város Önkormányzata Képviselő-testülete által kiírt és elnyert „Civil szervezetek pénzügyi támogatása” című pályázata és a KSzSzK Egyesület hozzájárulása révén megrendezésre kerülhetett a nyári napközis tábor 16 fő elsősorban hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű, gondozás alatt álló gyermek részére. Az egy hét időtartamba számos szabadtéri, ismeretterjesztő és készségfejlesztő (Emu Farm látogatása Berentén, játszótéri- és játszóházi programok, kreatív játéktevékenységek, csillámtetoválás, slime készítés, kísérletek kipróbálása, íjászkodás, vízi bombázás, Bánkúton a NATO RADAR megtekintése, ...stb) programot állítottak össze a kollégák, aminek nagy sikere volt az alsó tagozatos korcsoportú gyermekek körében.

A Család - és Gyermejjóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítői már szinten hagyományt teremtettek a „Nyári teres programok” -kal. Tavalyi évben július és augusztus hónapban került sor Kazincbarcikán változatos szabadidős programok szervezésére, „HELLÓ NYÁR” elnevezéssel, kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A programsorozat eszközkölségeinek finanszírozását a KSzSzK Egyesület vállalta.

7.2. Pályázati tevékenység

2017-ben Kazincbarcika Város Önkormányzata a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központtal és a Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal pályázatot nyert **TOP-5.2.1-15-BO1-2016-00012 azonosítószámú, „Közösségi integráció Kazincbarcikán, a Hámán Kató akcióterületen”** projekt keretében. A pályázat célja a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, beilleszkedést, iskolai felzárkóztatást, családsegítést, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító komplex programok megvalósítása az akcióterületen (Hámán Kató út, Május 1. út, Építők útja, Iskola köz) élők számára 36 hónapon keresztül.

A pályázatban előírt tevékenységek lebonyolítása 2017. decemberétől megkezdődtek, amit részben a Szolgálat és Központ munkatársai valósítottak meg csoportfoglalkozások, illetve egyéni esetkezelések keretén belül.

A támogató csoportnak fontos szerepe van a célcsoport elérésében, megszólításában, a program kommunikációjában, az eredmények elterjesztésében.

A 2020-2021-es évben a COVID veszélyhelyzet többszöri kihirdetése a pályázati tevékenységek megvalósítását is akadályozta, hiszen a csoportosulás, zárt térben való csoportfoglalkozás tartása gyakorlatilag tiltott volt. 2023-ban az elmaradt, lemaradt programok pótlása volt a cél, a pályázat időtartamának 2023. november 30-ig történő módosításával.

2023-ban 2 színvonalas rendezvényre, az István a király Rockopera (Tokaj Fesztiválatlan) színpadi előadására tudtunk buszos programot szervezni 40 fő hátrányos helyzetű, a Hámán Kató úti szegregátum és vonzáskörzete mentén élő személynek, valamint Budapesten a Madách Színházba, a SIX című zenés darabra Szirtes Tamás rendezésében, szintén 40 fő részvételével.

7.3. Dologi javak közvetítése, nyújtása

- Évek óta példaértékű az együttműködésünk a **Katolikus Karitás**z szervezetével. Kérelmek kitöltésével, ajánlásokkal segítjük a hozzánk fordulókat, hogy anyagi/dologi támogatást (pénzbeli juttatás, tartós élelmiszer, ruhanemű, pelenka, használati tárgyak, „Lakhat program” -hoz való csatlakozás segítése) tudjanak igényelni a szervezettől.
- 2023-ban is sikerrel pályázott a Hajléktalan Ellátással közösen Szolgáltatunk a **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** felhívására, melynek keretén belül egy pénteki és egy szombati napon tartós élelmiszert gyűjthettünk a kazincbarcikai **ALDI** üzletben. Mintegy 541 kg élelmiszer gyűlt össze, amit számos családnak tudtunk kiosztani. 2022. májusától szintén a **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** által meghirdetett, és elnyert pályázatának keretén belül a hét minden hétköznapján, azaz hétfőtől péntekig a kazincbarcikai **LIDL** áruházból élelmiszert mentünk, elsősorban pékárut. Ezt napi szinten (a kapott mennyiségtől függően) 2-6 család számára tudjuk kiosztani. A MÉB nyilvántartása és tájékoztatása szerint ez **68.483 Ft/fő** értékű támogatást jelentett az általunk ellátott személyeknek (2023-ban a mentett élelmiszer **teljes mennyisége 19.304 kg volt, értéke 24.996.144.- Ft**).
- A **Barcika Art Nonprofit Kft.** által meghirdetett **Mikulás Kocogás** elnevezésű városi rendezvény is népszerű a sportosabb életvitelű lakosság körében. Az előző évekhez hasonlóan, 2023-ban is a Család-és Gyermejkölési Szolgálat kapta a lehetőséget, hogy a nevezési díjként megjelölt mikulás csomagot (156 darab) gondozott gyermekei körében kiosssa.
- Minden évben sikeres a Kazincbarcika Város Önkormányzata által, a KSzSzK közreműködésével szervezett **Nagycsaládok karácsonya** rendezvény, ahol a rászoruló, valamint a nagycsaládosok számára ajándécsomag kerül átadásra. 2023-ban a csomagok a jól megszokott, régi 2 helyszínen, a Hajléktalan Ellátás intézményegységében és a Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola épületében kerültek átadásra a rászoruló részére, kisebb vendéglátással egybekötve, Szitka Péter Polgármester Úr személyes közreműködésével. Az Ambrózia Étterem ebben az évben is étkezési utalvány felajánlásával, egyszeri meleg ebéd biztosításával adakozott nagylelkűen gyermekek részére.
- A korábbi évekhez hasonlóan, 2023-ban is számos felajánlás érkezett **magánszemélyek, vállalkozások, civil szervezetek** részéről. Az adakozás egyre inkább megjelenik az emberek önzetlen cselekedeteiben.
- A Green Plan-Vegyész RC Kazincbarcika klubvezetése és a játékosai a közönség bevonásával adománygyűjtést szerveztek, melyen nehéz sorsú gyermekek részére gyűjtöttek játékokat, ajándékokat, tartós élelmiszert. A találkozó előtt és közben rengeteg adomány gyűlt össze, a mérkőzés végén repültek a plüss játékok is.

A felajánlásokat a Kazincbarcikai Szociális Szolgáltató Központ (KSzSzK) vezetője, István Zsolt vette át Kiss Máté csapatkapitánytól. Az adományok célba juttatásában a KSzSzK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai segítettek.

A Szolgálat dolgozói igyekeznek kihasználni minden lehetőséget, így napi munkájukhoz tartozik az adományok felkutatása is.

Több család felkerülhetett a Hétköznapi Hősök oldalára a családsegítők ajánlásával, így családonként 60.000.-Ft-os adományban részesültek, melyet szintén a kollégák közreműködésével költhettek el számukra nélkülözhetetlen eszközre, szolgáltatásra, élelmiszerre.

7.4. Drogprevenciós tevékenységek

2023. évben fokoztuk az oktatási intézményekben történő kábítószerbűnözéssel kapcsolatos felvilágosítást, hogy a fiatalok teljes képet kapjanak, ne csak a kábítószer fogyasztással járó kockázatokról, hanem a terjesztői oldalt érintő azon körülményekről, amely elrettentő példával szolgálnak részükre. Új kábítószer, pszichoaktív anyag megjelenését 2023. évben nem detektáltunk, a 2020. évben több áldozatot szedő „BIKA” néven ismert új pszichoaktív anyag kiszorult a területünkről. Szervezésünkben 2023. május 29-én került sor az éves Kábítószer Egyeztető Fórum megtartására, ahol több a témával foglalkozó szerv képviselői és szakemberei vettek részt.

A Kábítószerellenes világnap kapcsán 2023. június 13-án Kazincbarcikán a Mezey István Művészeti Központban interaktív bűnmegelőzési, balesetmegelőzési és egészségügyi segítségnyújtással kapcsolatos felvilágosító napot tartottunk a társszervek képviselői (tűzoltóság, mentők, Magyar Vöröskereszt, Kazincbarcika Önkormányzati Rendészet, Áldozatsegítő Központ, Hívásfogadó Központ, Kazincbarcikai Kórház), a délelőtti folyamán várták az érdeklődőket kitelepüléseiken illetve 10 előadást szerveztünk a téma kapcsán diákok, pedagógusok, jelzőrendszer tagjai részére. dr. Zacher Gábor toxikológus előadását összesen 800 fő hallgatta meg ezen a napon, a rendezvényen összesen 1500 főt értünk el.

A nyár folyamán összesen 4 Erzsébet táborban tartottunk előadásokat, illetve 2 családi napon vettünk részt.

1. Sz. melléklet a Képviselő-testület .../2024 (.....) határozatához

KÉPMELLÉKLET
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2024.

Szabadidős foglalkozások az iskolai szünetekben

Téli adománygyűjtés a Vegyész Röplabda Klub játékosainak jóvoltából

Karácsonyi csomagozás

